

חוזרים לבית הספר

צירוף המילים 'בית ספר', המוכר לכל ילד, היה מוכר גם לילדים שחיו בתקופת חז"ל. בית הספר נזכר במשנה ובתוספתא, ובתלמודים אף מסופר על תולדותיו. לפי התלמוד הירושלמי התקין שמעון בן שטח "סיוה התשקות הולכין לבית הספר".

לדד 'בית ספר' מצוי בספרות חז"ל גם 'בית סופר' – על שום מי שלימד בו. 'סופר' היה כינוי למי שעסק בכתיבת המקרא ובהוראתו. בתקופה מאוחרת יותר הצטמצם המונח לכותבי ספרים בלבד והצירוף 'בית סופר' נעלם מן השימוש.

מדור חגיגי באחר לכבוד פתיחת שנת הלימודים תש"ף

עברית מסביב לשעון

אתם מוזמנים למגוון מרחקים בחודש הקרוב:

ט' באחול, 9 בספטמבר – "ולשוננו תדבר משפט", כינוס באוניברסיטת בראילן בנושא לשון ומשפט

ט"ו באחול, 15 בספטמבר – ערב עיון בבית האקדמיה בירושלים לזכרו של פרופ' שלמה מורג

י"ט באחול, 19 בספטמבר – במסגרת ליל המדענים הרצאה על תחיית העברית – גבעת רם, ירושלים

כ"ד באחול, 24 בספטמבר – בשיתוף ארגון WIZE הרצאה על הבר בתל אביב

שלום כיתה א'

מכתובות עתיקות אנו למדים כי האות אָלף הקדמה הייתה בצורת ראש של שור. הקשר בין אָלף לשור נראה אולי תמוה לדוברי העברית בת זמננו, אך לדוברי העברית הקדומה הוא היה פשוט נובן.

בספר דברים נאמר: "ברוך פֿיר בִּטְנֶךָ וּפִיר אֶדְמֶךָ וּפִיר בִּקְמֶךָ, שֶׁנֶּר אֶלְפִּיךָ וְשִׁשְׁתֶּךָ צִנְאָךָ" (סד, ד). ובשעריה: "ואֶלֶפִּים וְהָרִים עֲבָדִי הַאֲדָמָה בְּלִיל סִמְךָ אִינֶלֶךָ" (ל, כד). בפסוקים אלו ואחרים הכוללת אָלף פירושה שור, בקר, וכך משמעה בלשונות שמיות נוספות. צורה אחרת של מילה זו היא אֶלְפִי (תהלים קמד, יד).

עוד על הקשר בין אָלף ללימוד

איך נולד הברווז?

בארמית של התלמוד הבבלי נזכר העוף בר אווזא או בר אווא, מילולית: 'בן אווז'. צירוף זה משמש גם בספרות הרבנית. בספרות העברית של המאה ה-19, בעיקר זו המתארת את שולם החי, אימצו את ההבחנה המקובלת בין שני קבוצות קרובות: העופות הקרויים בגרמנית Gans כמו בעברית 'אווז', והעופות הקרויים בגרמנית Ente כמו בעברית 'בר אווזא' או 'בר אווז'.

ומתי הפך בראש לברווז? נראה שההחלמה התרחשה רק בתחילת המאה העשרים.

עוד על הברווז

ליכרו של חברנו – ישראל בן־דוד

בִּי"ט באב, 20 באוגוסט, הלך לעולמו חברנו וזמיתנו ד"ר ישראל בן־דוד. הוא שבע ימים. משנת 1967 עבד במפעל המילון ההיסטורי של האקדמיה ללשון העברית, והמשיך לעבוד גם לאחר פרישתו למלאות עד לשנת 1998.

מותן דברים שכתב לזכר ד"ר גבריאל בירנבאום: "ישראל בן־דוד היה בלשן ומדקדק בכל רמ"ח איבריו. הקמץ והפתח, צורת ההפסק וצורת ההקשר, טעמים מובחרים וטעמים מפסיקים – כל אלה היו לא רק עיסוקו המדעי והמקצועי; הם היו אהבת חייו. וכתובתו עליהם הייתה שירה ממש, בסגנונה ובנוכחה."

עוד על חייו ועל מפעל המרשים של ד"ר ישראל בן־דוד ז"ל

שאלו בעברית

תמיכה באקדמיה

עקבו אחרינו

להתראות באיגרת הבאה!